

เงินของหนู ดูแลเองได้

คู่มือพ่อแม่ปลูกนิสัยการเงินให้ลูกวัย 7+

คุณแม่ข้างบ้าน เขียน

เงินของหนู ดูแลเองได้

เขียน: คุณแม่ข้างบ้าน

ISBN (e-book) 978-616-312-587-3

พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2568

ราคา 99 บาท

ภาพและข้อเขียนในหนังสือเล่มนี้ สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ
(ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558

© Lemon Book. All rights reserved.

บรรณาธิการบริหาร กวิยา เนาวประทีป

ออกแบบรูปเล่ม Lemon Book

LEMON

จัดทำโดย

สำนักพิมพ์เลมอน ในเครือบริษัท แฮปปี้ บานานา จำกัด

เลขที่ 45 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ 0-2433-7755 โทรสาร 0-2433-7703

จัดจำหน่ายในรูปแบบสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์โดย

บริษัท เกรทมีเดีย เอเจนซี จำกัด

เลขที่ 85 ซอยบรมราชชนนี 75 แขวงบางระมาด

เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

โทรศัพท์ : 0-2433-7755 โทรสาร : 0-2433-7703

คำนำ

เงิน...ไม่ใช่แค่เรื่องของตัวเลขในบัญชี

แต่มันคือบทเรียนชีวิต ที่ถ้าพลาด...อาจต้องเรียนซ้ำไปทั้งชีวิต

ลองนึกภาพตามกันเล่นๆ ค่ะ ลูกวัย 8 ขวบของคุณเดินมาขอเงินซื้อของเล่นที่เพิ่งเห็นในโฆษณาเมื่อครู่นี้

“แม่...หนูอยากได้! เอาตอนนี้เลย!”

แล้วถ้าแม่บอกว่า “ไม่ให้” ก็จะมีเสียงสูงๆ หน้าบึ้งๆ น้ำตาลดลงบ้าง แต่ถ้าบอกว่า “เอาสิ” แล้วให้ทุกครั้ง ลูกก็จะเติบโตมากับภาพจำว่า “ของอยากได้ = ต้องได้” เสมอ

ไม่ว่าคุณจะเลือกตอบว่าอะไร ทุกคำตอบของพ่อแม่ คือการสอนลูกเรื่อง “เงิน” ทั้งนั้น แค่เราไม่รู้ตัว

เราอยู่ในโลกที่เด็ก ๆ รู้จักคำว่า “ช้อปปิ้งออนไลน์” ก่อนจะรู้จัก “บัญชีเงินฝาก” ของที่เล่นแค่ 5 นาทีก็หมดสนุก แต่หนี้บัตรเครดิตอาจอยู่กับเขาไปอีก 5 ปี เด็กบางคนโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีรายได้มาก แต่ใช้ไม่เป็น เก็บไม่อยู่ และไม่รู้ว่าคุณสุขจริง ๆ ซื้อมันได้ด้วยเงิน แล้วพ่อแม่จะอย่างไร ให้ลูกของเรารู้ว่า “เงินมีค่า” ให้ลูกรู้จัก “จัดการเงิน” ไม่ใช่ให้เงินจัดการชีวิต และที่สำคัญ ให้ลูกโตมาอย่างมี “วินัยทางการเงิน” ตั้งแต่ยังเล็ก

หนังสือเล่มนี้ไม่ได้มาสอนให้ลูกต้องรวย แต่จะพาคุณพ่อคุณแม่สร้าง “พื้นฐานที่มั่นคง” ให้ลูก เริ่มต้นจากเรื่องง่ายๆ อย่าง

- ทำไมต้องเก็บเงิน
- การใช้เงินให้คุ้ม
- วิธีรอคอยเพื่อให้ได้ในสิ่งที่อยากได้
- การรู้จักแบ่งปัน
- และการรู้จักคุณค่าของเงินทุกบาทที่ได้มา

เพราะความมั่นคงทางการเงิน ไม่ใช่การมีเงินมากที่สุด แต่คือการใช้ชีวิตได้โดยไม่ต้องวิ่งหนีหนี้ และใช้เงินอย่างมีสติ ไม่ให้ความอยากมาครอบงำ

ขอให้หนังสือเล่มนี้ เป็นเหมือนแผนที่ฉบับย่อที่พาคุณพ่อคุณแม่และลูกๆ เริ่มต้น “เดินทางทางการเงิน” ไปด้วยกัน อย่างเข้าใจอย่างสนุก และอย่างรักกันมากขึ้นในทุกบทเรียน

ด้วยรักและเชื่อมั่นในพลังของพ่อแม่ที่สามารถเปลี่ยนทัศนคติเรื่องเงินของลูกไปได้ทั้งชีวิต เพราะการปลูกฝังเรื่องเงินให้ลูกก็คือการปลูกต้นไม้แห่งอนาคตที่มั่นคงให้ลูกเช่นกัน

ด้วยความหวังและความเข้าใจ
คุณแม่ข้างบ้าน

สารบัญ

บทที่ 1: ทำไมเด็กประถมควรรู้เรื่องเงิน	8
• เด็กสมัยนี้โตมากับการใช้เงินของผู้ใหญ่ • พฤติกรรมการเงินเริ่มตั้งแต่วัยนี้ • สร้างทักษะชีวิตจากเรื่องเล็กๆ ในบ้าน • แบบฝึก: “ถ้าหนูมีเงิน 100 บาท จะซื้ออะไร?”	
บทที่ 2: เงินมาจากไหน? ไม่ใช่หล่นมาจากฟ้า	26
• ทำความเข้าใจแหล่งที่มาของเงิน • บทบาทของพ่อแม่กับการเป็น “แบบอย่างทางการเงิน” • ทำงาน = เงิน (แนวคิดเบื้องต้นของการแลกเปลี่ยนสำหรับเด็กวัยประถม) • แบบฝึก: เกมจำลอง “ร้านค้าของฉัน”	
บทที่ 3: เคล็ดลับ 3 กระปุก มหัศจรรย์	51
• กระปุกใช้ / กระปุกเก็บ / กระปุกแบ่งปัน • ฝึกการตัดสินใจและรู้จักรอ • แบบฝึก: ทำป้ายชื่อกระปุก 3 ใบของลูก	

บทที่ 4: อยากได้ก็ต้องวางแผน

69

- อยากได้ไม่ผิด แต่อย่าให้ “อารมณ์”
เป็นคนใช้เงินแทนเรา
- เป้าหมายเล็ก เป้าหมายใหญ่ เริ่มได้เลย!
- แบบฝึก: ใ้วางแผนการออมของหนู

บทที่ 5: เงินไม่พอ ทำยังไงดี?

80

- เรียนรู้การอดเปรี้ยวไว้กินหวาน
- วิธีรับมือกับคำว่า “ไม่มี”
- ฝึกการตั้งลำดับความสำคัญ
- แบบฝึก: “สิ่งจำเป็น VS สิ่งอยากได้”

บทที่ 6: หนูเริ่มหาเงินเองได้ไหม?

98

- กิจกรรมหารายได้เล็กๆ สำหรับเด็ก
- ใช้โอกาสใกล้ตัวสร้างนิสัยอุตสาหกรรม
- แบบฝึก: ไอเดียงานเล็กๆ ของหนู

บทที่ 7: ใช้เงินอย่างมีความสุข และไม่ติดกับดักโฆษณา 113

- การใช้เงินแบบ “คิดก่อนใช้”
- ปลุกภูมิคุ้มกันเรื่องการตลาด
- แบบฝึก: “ฝึกจับผิดโฆษณา: ของดีจริงหรือแค่พูดให้ว้าว?”

บทที่ 1:

ทำไมเด็กประถมควรรู้เรื่องเงิน

“แม่ หนูอยากได้กระเป๋านี้ ชื้อให้หน่อยนะคะ”

“แต่ลูกมีใบที่ใช้อยู่แล้วนี่ลูก”

“อันนั้นหนูเบื่อแล้ว...หนูจะใช้เงินเก็บตัวเองก็ได้!”

แล้วลูกก็เดินไปเปิดกระเป๋าที่มีเหรียญกองอยู่รวมๆ กัน
พร้อมรอยยิ้มภาคภูมิใจที่มีเงินของตัวเอง แต่...เงินไม่พอ!

ใช่ค่ะ เด็กสมัยนี้ “รู้จักใช้เงิน” แต่ไม่แน่ว่า “เข้าใจเงิน” จริงๆ
หรือเปล่า และนี่แหละค่ะ ที่ทำให้การสอนเรื่องเงินกับลูกตั้งแต่ยังอยู่
ในวัยประถม เป็นหนึ่งใน “ภารกิจสำคัญ” ที่พ่อแม่ยุคนี้ไม่ควรมอง
ข้าม

ทำไมเด็กเล็กควรเรียนรู้เรื่องเงิน?

หลายคนอาจคิดว่า “เด็กแค่นี้จะรู้เรื่องเงินไปทำไม” แต่ในความจริง การเข้าใจเรื่องเงินไม่ใช่เรื่องของวัย แต่เป็นเรื่องของ “การใช้

ชีวิต” ถ้าเราสามารถสอนให้ลูกรู้จักวางแผน จัดการ และรู้คุณค่าของเงินได้ตั้งแต่ตอนนี้ เขาจะโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ “อยู่รอด” และ “เลือกได้” อย่างมั่นใจ

และที่สำคัญ พฤติกรรมทางการเงินของผู้ใหญ่ในอนาคต เริ่มต้นจากพฤติกรรมเล็ก ๆ ของเด็กในวันนี้

เด็กสมัยนี้โตมากับการใช้เงินของผู้ใหญ่

ลองสังเกตดูนะคะ ลูกของคุณเห็นอะไรบ้างจากพฤติกรรมของคุณ?

- เห็นพ่อรูดบัตรทุกครั้งทีไปห้าง
- เห็นแม่โอนจ่ายเงินด้วยมือถือแค่แตะหน้าจอ
- ได้ของเล่นใหม่ทุกครั้งทีไปห้าง
- ได้อั่งเปาเยอะๆ แต่ไม่เคยรู้ว่าหายไปไหน
- ได้ค่าขนมทุกวัน แต่ไม่เคยรู่ว่านั่นคือ “รายได้”

สิ่งเหล่านี้กลายเป็นภาพจำที่ฝังอยู่ในใจเด็กว่า

“เงินคือสิ่งที่พ่อแม่มีตลอด”

“อยากได้อะไรก็ซื้อได้”

“ไม่ต้องรอ ไม่ต้องวางแผน ขอให้ร้องแล้วได้ก็พอ”

พฤติกรรมที่ไม่ได้ตั้งใจเหล่านี้ สะท้อนว่าลูกไม่ได้เข้าใจว่า **เงิน** มาจากไหน? ใช้แล้วหมดไหม? ต้องทำงานใหม่ถึงจะได้? แล้ว ถ้าอยากได้ของที่แพงกว่านั้นล่ะ?

การปลูกฝังเรื่องเงิน = การวางรากฐานชีวิต

เรื่องเงินไม่ใช่แค่การใช้จ่าย แต่คือการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และมีวินัย ทั้งหมดนี้คือทักษะชีวิต!

เด็กที่รู้จัก “เก็บเงิน” จะเข้าใจว่า ความอดทนมีรางวัล เด็กที่รู้จัก “ใช้เงินอย่างคิด” จะเข้าใจคุณค่าของสิ่งที่ได้มา เด็กที่รู้จัก “แบ่งปัน” จะเรียนรู้ความสุขที่ไม่ใช่แค่จากการครอบครอง

และเด็กที่เรียนรู้ว่า “เงินไม่ใช่ของเล่น” จะโตเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่ทำให้เงิน “เล่นงาน” ชีวิตตัวเอง

แล้วจะเริ่มสอนยังไงดี?

ไม่ต้องเปิดตำราการเงิน ไม่ต้องท่องศัพท์ว่า “passive income” หรือ “กระแสเงินสด” แค่เริ่มจากบทสนทนาง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น

- “วันนี้แม่ได้เงินเดือนมา แม่จะใช้บางส่วน เก็บบางส่วน และซื้อของใช้ในบ้าน”

- “ลูกอยากได้ของเล่นนี้หรือ? งั้นเรามาวางแผนออมกันดีกว่าไหม?”
- “ถ้าลูกมีเงิน 100 บาท จะเอาไปทำอะไรบ้าง?”

พูดบ่อยๆ ทำซ้ำๆ ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ใช้สถานการณ์รอบตัวเป็นห้องเรียน แล้วคุณก็จะเห็นว่า เด็กประถมของคุณก็จะฉลาดเรื่องเงินได้ไม่แพ้ใคร

เด็กวัยประถมไม่เลืกเกินไปที่จะเริ่มเรียนรู้เรื่องเงิน แต่ถ้าปล่อยไปโดยไม่สอน เขาอาจโตไปพร้อมพฤติกรรมการเงินที่ “ลอกแบบ” จากผู้ใหญ่ โดยไม่รู้ว่าจะไรดี อะไรพัง

การสอนเรื่องเงิน ไม่ได้แค่ให้ลูกรู้จักตัวเลข แต่มันคือการสอนให้เขาคิดเป็น ตัดสินใจได้ และใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย

เพราะเงินไม่ใช่เรื่องของผู้ใหญ่เท่านั้น แต่เป็น “เครื่องมือชีวิต” ที่ใครเริ่มใช้เป็นก่อน ก็ได้เปรียบก่อนเสมอ

พฤติกรรมการเงินเริ่มตั้งแต่วัยนี้

เงินไม่ใช่แค่สิ่งที่ใช้ — แต่มันคือพฤติกรรมที่ปลูกฝังได้

“แม่ หนูอยากได้อิติม!”

“หนูอยากได้ตัวต่อเลโก้!”

“คุณครูให้เก็บเงินไปโรงเรียน 20 บาทใช่ไหม แต่หนูอยากได้ 40 บาท!”

คุณพ่อคุณแม่ได้ยื่นแบบนี้บ่อยใช่ไหมคะ?

คำพูดที่ฟังเหมือนไม่ใช่เรื่องใหญ่ แต่จริงๆ แล้ว คือจุดเริ่มต้นของพฤติกรรมการเงินทั้งชีวิต

เด็กไม่รู้ว่า “เงิน” คืออะไร

แต่พวกเขาจำได้หมดว่า

ใครให้เงิน

ให้เท่าไร

แล้วเขาได้อะไรกลับมา

และเมื่อได้รับซ้ำๆ เขาก็เริ่ม “สร้างความเข้าใจ” (ในแบบของตัวเอง) ว่า

- ถ้าอยากได้ = ขอ
- ถ้าไม่ได้ = งอแง
- ถ้ารอ = ไม่คุ้ม

ซึ่งถ้าไม่มีใครคอยๆ ตีความ และสื่อสารให้ลูกเข้าใจตั้งแต่ตอนนี้ เขาจะโตไปพร้อมกับพฤติกรรมที่ว่า

“ใช้ก่อน ค่อยคิดทีหลัง”

หรือที่เราเรียกกันในภาษาผู้ใหญ่ว่า...ใช้เงินตามอารมณ์

พฤติกรรมการเงินไม่ใช่เรื่องของ “จำนวนเงิน”

แต่เป็นเรื่องของ “วิธีคิด” เด็กที่ได้ค่าขนมวันละ 20 บาท กับเด็กที่ได้ 50 บาทต่อวัน อาจมี “ผลลัพธ์” ต่างกันอย่างสิ้นเชิง ถ้าคนหนึ่งรู้จักวางแผน ส่วนอีกคนใช้หมดวันต่อวันแบบไม่มีเป้าหมาย

สิ่งที่น่าสนใจคือเด็กที่ใช้เงินเก่งในอนาคต มักไม่ใช่เด็กที่ “ได้เงินเยอะ” แต่คือเด็กที่เคยฝึกคิดเรื่องเงินเล็ก ๆ ตั้งแต่ตอนยังไม่ค่อยมี

แล้วพ่อแม่จะเริ่มปลูกฝังพฤติกรรมการเงินยังไงดี?

ไม่ยากเลยค่ะ แค่เริ่มจาก 3 สิ่งนี้

1. พูดเรื่องเงินในชีวิตประจำวัน

แทนที่จะบอกแค่ “ไม่มีเงินนะ” หรือ “อย่าขอมาก” ลองเปลี่ยนเป็น

“วันนี้แม่ซื้อของเข้าบ้านหมดไป 800 บาท

ถ้าแม่ไม่จตรายการไว้ อาจซื้อเกินงบได้ง่ายๆ เลยนะลูก”

“ถ้าหนูอยากได้ตุ๊กตาดังนี้ เรามาวางแผนออมเงินกันดีไหม?

ถ้าหนูเก็บวันละ 10 บาท อีก 15 วันก็จะซื้อได้แล้ว!”

2. ให้ลูกมี “เงินของตัวเอง”

แม้จะเล็กน้อย แต่เป็นการให้เขาได้ฝึกคิด

เช่น ค่าขนมรายวัน รายสัปดาห์ หรือโบนัสเล็กๆ ถ้าทำงาน
บ้านสำเร็จ

จากนั้นค่อยสอนให้แบ่งเป็น “ใช้ / เก็บ / แบ่งปัน”

3. ไม่แก้ปัญหาด้วยเงิน

บางครั้งเรามักใช้เงินซื้อของให้ลูกเวลาเขาร้องไห้ งอแง
หรืออแงหลังจากทะเลาะกับเพื่อน

แต่นั้นคือการส่งสัญญาณว่า “เงิน = รางวัลของอารมณ์”
ทางที่ดีควรปลอบใจด้วยการกอด หรือชวนคุยมากกว่าการ
รูตซื้อของปลอบใจค่ะ

ยิ่งเริ่มเร็ว ยิ่งแก้นิสัยได้นิ่มนวล

การเงินก็เหมือนนิสัยการแปรงฟัน ถ้าฝึกให้ลูกทำเป็นประจำ
ตั้งแต่ยังเล็ก พอโตขึ้นเขาก็จะ “ไม่รู้สึกลำบาก” เวลาต้องจดรายจ่าย หรือ
รอเก็บเงินเพื่อเป้าหมาย

เพราะพฤติกรรมการเงินที่ดี ไม่ใช่แค่ “รู้” แต่คือ “เคยทำ” และ
“คุ้นชิน”